

IDEEA UNITĂȚII NAȚIONALE, LIBERTATEA DE CONȘTIINȚĂ ȘI PRINCIPIILE SOCIETĂȚII DEMOCRATICE

Dragoș MUȘAT

*Președinte Asociația „Conștiință și Libertate”, București
dragosmusat@adventist.ro*

Abstract: The Idea of National Unity, Freedom of Conscience and the Principles of Democratic Society

We are looking for landmarks that can still keep our identity. The concept of nation, with its impressive heritage; the concept of freedom to be and to do; the concept of democracy, is at the heart of culture. Culture refers to human actions that express in an objective form a value or a way of human freedom. Freedom between generations requires mutual respect and shared obligations, from which neither party should desert. Liberty requires law and discipline.

Keywords: identity, culture, freedom, democracy, individual, people

---

În veacul marilor prefaceri geopolitice și sociale, generate de metisarea civilizației europene, căutăm spre reperatele ce încă ne pot păstra identitatea. Mai strălucitoare sau mai obscure, toate se îngemănează în atotcuprinzătoarea constelație pe care o numim „Cultură”. Conceptul de *neam*, cu impresionanta lui moștenire; conceptul de libertate de a fi și de a face; conceptul democrației, se află acolo, în inima culturii.

Cultura este o performare a convingerilor și valorilor absolute ale omului, un mod concret de „punere în scenă”¹ a propriei religii. Indivizii sunt actorii, dar ei poartă costume culturale și istorice și sunt aruncați în intrigi condiționate și ele cultural și istoric. S-ar putea să nu le fie distribuite replici concrete, dar le este dată o anumită limbă. Cultura este scenariul, mediul, lumea în care omul este aruncat atunci când apare pe

---

¹ William Shakespeare, *Regele Lear*, actul 4, scena 6, II. op. 182-183.

scenă. Scenariul cultural influențează și condiționează ce văd actorii, ce spun și ce fac ei. Fiecare cultură are „un anumit liant de convingeri, o concepție omogenă asupra vieții și realității care-i menține coeziunea.”²

Istoria consemnează, rece, cronică unor popoare care au dispărut în creuzetul amalgamării. După istoricul britanic Anrold Toynbee, nu pericolul extern a constituit factorul devastator. Nu marea năvălitorilor a fost cea care a dezrădăcinat o identitate națională. Primejdia a dospit și s-a copt în interiorul nației, fără măcar să prindă de veste. În esență: și-au pierdut cultura.

Este un adevăr tot mai obscurat faptul că valorile nu se transmit genetic; că fiecare generație trebuie să redescopere constelația de valori a culturii părinților. În acest act sacru de transmitere a ștafetei, matricea nenorocirilor a fost și continuă să fie neglijarea prerogativei parentale de a celebra valorile care transmit și conservă identitatea unui popor. Libertatea cugetului, respectul individului pentru colectivitatea în care se integrează, recunoașterea autorității instituțiilor, sau paternul distinctiv al naționalității, ajung slogane vetuste atunci când o generație parentală neglijează să insemineze, prin exemplu și părtășie cu progeniturile, cultura căreia îi datorează identitatea. Dar de ce să interpretăm cultura și care sunt principiile ce guvernează interpretarea ei corectă? Ar trebui să interpretăm cultura pentru ca în primul rând să înțelegem pe „ceialți”, pe cei din afara culturii noastre, și apoi pentru a ne înțelege pe noi înșine, cei din interiorul culturii.

Citim, vizităm muzee, ascultăm muzică, în parte ca să înțelegem cum au trăit și cum au înțeles alții viața. Cultura este o modalitate de a împărtăși ceea ce alți oameni consideră modalități valoroase de a gândi și a trăi. Un set dat de idei și valori ar dispărea dacă nu ar fi transmis cultural de la o grupare de oameni la alta, de la o generație la următoarea. Tradiția este un fel de interpretare culturală neîntreruptă a unor lucrări fundamentale. Dacă vrem să câștigăm cât mai mult posibil din istorie, trebuie să o interpretăm pentru a învinge distanța culturală.

Interpretăm cultura și ca să ne înțelegem pe noi înșine. Lumea în care trăim are un caracter atât de imediat și de complex, încât este dificil, dacă nu imposibil, să ajungem la o perspectivă obiectivă. Ne este greu să

2 Henry, *Dumnezeu, revelație și autoritate*, vol 1: *Dumnezeu care vorbește și arată*, *Considerații preliminare*, Oradea, Editura Cartea Creștină, 1994, p. 17.

ne detașăm de imediat ca să-i investigăm semnificația. Cu toate acestea, putem să ne distanțăm de felul nostru de a trăi. Poate că nu vom ajunge la obiectivitate, dar putem cerceta „obiectivările” felului nostru de a trăi. Interpretând ceea ce facem (interpretând „povestea” noastră), ajungem la o înțelegere mai bună a identității noastre.

Cultura este viziunea oamenilor despre ceea ce înseamnă a fi pe deplin uman. După Eliot, cultura este religie trăită: „Comportamentul este și credință.”³ Unde învățăm noi tipare de comportament? Eliot crede că principalul canal de transmitere a culturii este familia, iar cea mai mare sarcină care ne stă în față este de a ne prezerva cultura comună și moștenirea spirituală. Cultura se referă la acțiunea expresivă a libertății umane și asupra naturii. Ea vizează acțiunile omenești ce exprimă într-o formă obiectivă o valoare sau o modalitate a libertății umane. Libertatea între generații reclamă respect mutual și obligații împărtășite, de la care nicio parte nu trebuie să dezerteze. Libertatea necesită lege și disciplină.

Democrația nu aduce numai privilegii, ci și îndatoriri. Oamenii care gândesc trebuie să construiască lumi mentale și să locuiască în ele. Ei trebuie să-și pună în ordine propria experiență și să-i descifreze tainele și enigmele. De asemenea, trebuie să fie în stare să structureze existența umană în lume, să-i confere semnificație și scop și să permită luarea unor decizii privitoare la viitorul acestei existențe. Pentru a lua decizii morale în deplină cunoștință de cauză, fiecare om – creștin, ateu, marxist sau musulman – trebuie să aibă un set de valori referitoare la viața omului.⁴ Aceste valori sunt determinate de credințe, iar aceste credințe există sub forma unor doctrine. Astfel, doctrina creștină oferă un cadru fundamental pentru viața creștină.⁵

O relevare a valorilor fundamentale în cadrul congresului este în mod cert utilă. Dar va fi cu adevărat benefică doar cu condiția ca acestea să se difuzeze din tată în fiu, după legea pământului, dincolo de porțile instituției.

3 Eliot, *Notes Towards the Definition of Culture*, Londra, Faber & Faber, 1948, p. 28.

4 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Plea for Human Dignity”, *Scientia Moralitas. Human Dignity - A Contemporary Perspectives*, The Scientia Moralitas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, Volume 1, Year 2016, p. 29-43.

5 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Natura și scopul Legii Morale a celor sfinte Zece Porunci”, *Păstorul ortodox*, Editura Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015, p. 318-322.

Bibliografie selectivă

- ♦ Shakespeare, William, *Regele Lear*, actul 4, scena 6, II. op. 182-183
- ♦ Henry, Carl F. H., *Dumnezeu, revelație și autoritate*, vol 1: *Dumnezeu care vorbește și arată, Considerații preliminare*, Oradea, Editura Cartea Creștină, 1994.
- ♦ Eliot, T. S., *Notes Towards the Definition of Culture*, Londra, Faber & Faber, 1948.
- ♦ Rotaru, Ioan-Gheorghe, "Plea for Human Dignity", *Scientia Moralitas. Human Dignity - A Contemporary Perspectives*, The Scientia Moralitas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, Volume 1, Year 2016.
- ♦ Rotaru, Ioan-Gheorghe, „Natura și scopul Legii Morale a celor sfinte Zece Porunci”, *Păstorul ortodox*, Editura Arhiepiscopiei Argeșului și Muscelului, Curtea de Argeș, 2015.